

13.11.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**13 Kasım 2023
Pazartesi**

13.11.2023

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

13 Kasım 2023 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Dokuz Eylül Üniversitesi Çevre Araştırma ve Uygulama Merkezi (ÇEVMER) Yönetmeliği
- Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Araştırmaları Merkezi (DEHAMER) Yönetmeliği
- Dokuz Eylül Üniversitesi Üniversite-Sanayi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Yabancı Diller Yüksekokulu Temel İngilizce Bölümü Hazırlık Sınıfı Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Üsküdar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Tarımda genel sayıma gelecek yıl başlanacak

Tarım ve Orman Bakanlığı ile Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) ortak çalışmasıyla planlanan genel tarım sayımı gelecek yıl başlayacak.

Genel tarım sayımıyla sektöre ilişkin son verilerin derlenmesi hedefleniyor. Cari tarım istatistikleri için kıyaslama ve uyumlaştırma imkanı sunulması ve ara yıllarda yapılacak tarımsal araştırmalar için çerçevenin oluşturulması öngörülüyor.

Türkiye'de bugüne kadar 7 genel tarım sayımı yapıldı. Bu sayımlar 1927, 1950, 1963, 1970, 1980, 1991 ve 2001 yıllarında gerçekleştirildi.

Sayımla istatistiki bir çerçeve elde edilerek yeni tarım istatistikleri üretilmesinin yanı sıra tüm tarım politikalarına altlık oluşturacak bir "Tarım Bilgi Sistemi"nin oluşturulması hedefleniyor. Bu kapsamda, mevcut kayıtlarda yer almayan tarımsal işletmelerin tespit edilip kaydedilmesi de öncelikli amaçlar arasında bulunuyor.

Kayıt ve sistemler arasında entegrasyon sağlanacak

Tarımsal İşletme Kayıt Sistemi'nin de bu sayımla geliştirilmesi amaçlanıyor. Sistem, tarımsal işletmelerin (hane halkı ve kurumsal) adres ve kimlik bilgileri ile işletme büyüklük ve tipini içeren veri tabanı niteliği taşıyor. İşletme verimliliğini artıracak destekleme kriterlerinin belirlenmesi, üretim yöntemleri ile yetiştiriciliğin planlı tarım modeline dönüştürülmesi, istikrarlı ve sürdürülebilir tarım politikalarının üretilerek tek sistem üzerinden kontrol ve denetiminin gerçekleştirilmesini sağlayan sistem, genel tarım sayımıyla daha da geliştirilecek.

Bu sayede kayıtlılığın artması, Bakanlık ile TÜİK bünyesindeki pek çok idari kayıt ve sistem arasında tam entegrasyonun sağlanması hedefleniyor.

Ayrıca, Türkiye'nin Avrupa Birliği (AB) üyeliğine yönelik müzakere süreci gerekliliklerini yerine getirme ve tarımsal politikalara altlık teşkil edecek veri setlerinin üretilmesi de genel tarım sayımıyla mümkün olacak.

İki aşamalı sayım

Tarım ve Orman Bakanlığı ile TÜİK arasında imzalanan protokol kapsamında sayım gelecek yıldan itibaren iki aşamalı yapılacak. Birinci aşamada, mevcut idari kayıtlarda yer almayan tarım arazilerinin belirlenmesi ve bunlar üzerinde tarımsal faaliyette bulunan işletmelerin tespiti, uygulanacak soru formları ve veri giriş programlarının hazırlanması, bilgilendirme, eğitim ve tanıtım faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi çalışmaları olacak.

İkinci aşamada, ilk aşamada elde edilen bilgiler esas alınarak, uluslararası gereklilikler ve ulusal ihtiyaçlar doğrultusunda, belirlenen değişkenlere ilişkin veriler tam sayım ve örnekleme yoluyla sahadan derlenecek.

Genel tarım sayımı için TÜİK tarafından hazırlık çalışmaları yürütülüyor. Bu kapsamda, dünyada uygulanan metodolojiler ve ilgili kurum ve kuruluşların mevcut idari kayıtları incelendi, ihtiyaçlar ve eksiklikler tespit edildi. Mevcut idari kayıtlardaki kapsam eksikliklerinin giderilmesi ve yöntemle ilişkin pilot uygulamalar gerçekleştirildi. Yapılması planlanan sayım ve Tarımsal İşletme Kayıt Sistemi konusundaki yol haritası, TÜİK ve Bakanlık ortak çalışmalarıyla değerlendirildi. Mevcut kayıt sistemlerinden sorumlu ilgili kurum ve kuruluşlarla toplantılar yapıldı.

Mevcut kayıtlarda yer almayan ancak bitkisel üretim faaliyeti yürütülen tarım arazilerini, diğer idari kayıtlar ve coğrafi bilgi sistemleri kullanarak tespit etme çalışmaları devam ediyor. Mevcut kayıtlarda belirlenen tarımsal işletme ve arazi kullanımı açısından kapsam eksikliğinin giderilmesine yönelik veri derleme yöntemi belirleme çalışmaları sürdürülüyor.

Çalışma takvimi hazır

Genel tarım sayımı için 2024-2025 taslak çalışma takvimi hazırlandı. Uluslararası standartlar ve ulusal koşullar çerçevesinde veri derleme yönteminin belirlenmesi, tanım ve kavramlara uygun soru kağıdı, el kitabı ve veri giriş programı çalışmalarına başlandı.

Bakanlığa bağlı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü ile Türkiye İstatistik Kurumu arasında imzalanan Genel Tarım Sayımı Yapılmasına İlişkin Protokol kapsamında yapılacak genel tarım sayımıyla planlı ve sözleşmeli üretim gibi uygulamalar tarım politikalarının odak noktasını oluşturacak, bunlarla proje ve hedeflere de yön verilecek.

Bakan Şimşek: Türkiye'ye yatırımcı güveni geri geldi

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, "Türkiye'ye yatırımcı güveni geri geldi. Türkiye'nin kredi risk primi (CDS), mayıstaki 700 baz puan seviyesinden 400 baz puanın altına indi. Türkiye'nin risk primi neredeyse yarıya inmiş durumda yani yatırımcı güveni geliyor, bu da sermaye girişine yol açacak." dedi.

Uluslararası İşbirliği Platformu ile Körfez Araştırma Merkezi tarafından düzenlenen "Körfez Arap Ülkeleri İşbirliği Konseyi (KİK)-Türkiye Ekonomik Forumu 2023" İstanbul'da gerçekleştirildi.

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, etkinliğin açılışında, Türkiye-KİK işbirliği alanları, Türkiye ekonomisinin görünümü ve Türkiye'deki yatırım fırsatlarını içeren sunum yaptı.

Sunumunda karşılıklı işbirliğinin artırılması çerçevesinde Körfez ülkeleri ile Türkiye arasında ekonomik açıdan karşılıklı bir tamamlayıcılığın bulunduğunu belirten Şimşek, şunları kaydetti:

* Türkiye, zengin üretim çeşitliliği sayesinde imalat sanayisinde ileri kabiliyetlere sahip olup Avrupa ve Orta Asya pazarlarına erişim için kritik bir noktadadır. Körfez ülkeleri ise cari fazlalarına ve güçlü altyapı olanaklarına rağmen sanayi sektöründe sınırlı bir üretim çeşitliliğine sahiptir.

* Taraflar arasında serbest ticaret anlaşmaları gibi işbirliğini artıracak yeni modeller, Körfez ülkelerinin üretimini çeşitlendirmesine, karşılıklı ticaret ve yatırımların ivme kazanmasına, turizm ve inşaat başta olmak üzere sektörel potansiyelin artmasına katkı sağlayacaktır.

"Birincil önceliğimiz, fiyat istikrarını sağlayıp..."

Şimşek, sunumunda Türkiye ekonomisinde uygulanan makroekonomik politikalar ve yapısal reform gündemi hakkında da bilgi verdi. Türkiye'deki yatırım fırsatlarına dikkati çeken Şimşek, şunları söyledi:

* Orta Vadeli Program (OVP), makrofinansal istikrarı sağlamak için hazırlandı ve son birkaç ayda çok ciddi ilerleme kaydettik. Güçlü bir makroekonomik politika çerçevemiz ve yapısal reform gündemimiz var. Uyguladığımız sağlıklı politikalara cevaben Türkiye'ye yatırımcı güveninin geri gelmeye başladığını görüyoruz.

* Türkiye'nin kredi risk primi (CDS), Mayıs ayındaki 700 baz puan seviyelerinden 400 baz puanın altına indi. Türkiye'nin risk primi neredeyse yarıya inmiş durumda yani yatırımcı güveni geri geliyor, bu da sermaye girişine yol açacak. Reformlarımızı kararlı bir şekilde uyguladıkça ülkemize daha fazla yatırımcıyı çekecek ve böylece kalıcı makrofinansal istikrara ulaşacağız. Birincil önceliğimiz, fiyat istikrarını sağlayıp enflasyonu tek haneli rakamlara indirmek.

Enflasyonla mücadelenin önceliklendirildiği yeni politika çerçevesinde para politikasındaki normalleşme sürecinin, seçici kredi ve miktarsal sıkılaştırma adımlarıyla desteklendiğine işaret eden Şimşek, "**Geçiş sürecinin ardından 2024 yılı ortasından itibaren dezenflasyon süreci başlayacak ve 2026 yılında enflasyonu tek haneye indireceğiz.** Türkiye, geçmişten bu yana uyguladığı disiplinli maliye politikaları ile bütçe açığını ve kamu borç stokunu azaltmada önemli bir başarı sağlamıştır" ifadelerini kullandı.

Bütçe açığında hedef yüzde 3'ün altı

Bakan Şimşek, şubatta yaşanan deprem felaketine atıfta bulunarak, "Diğer yandan yaşanan deprem felaketinin vatandaşlarımıza olan etkisini hafifletmeye yönelik alınan tedbirler, bütçe açığında geçici artışa yol açmıştır. Depreme yönelik yapılan harcamalar hariç tutularak bütçe giderlerinde tasarruf ve önceliklendirme çalışmaları yapılmaktadır. **Bu sayede Orta Vadeli Program dönemi sonunda bütçe açığının milli gelire oranının, Maastricht Kriteri olan yüzde 3'ün altına girilmesi hedeflenmektedir**" değerlendirmesinde bulundu.

Para, maliye ve gelirler politikasının eş güdüm içinde uygulanacağı gelecek dönemde iç ve dış talebin büyümeye pozitif katkı verdiği, dengeli ve sürdürülebilir bir büyüme patikasının sağlanacağını vurgulayan Şimşek, şunları dile getirdi:

* Ekonomide yeniden dengelenmeye yönelik atılan adımlar, altın ithalatındaki normalleşme ile doğalgaz ve ham petrol üretimi faaliyetleri sonucunda cari işlemler

13.11.2023

açığında gerileme beklenmektedir. Güçlü turizm gelirlerinin devamı bu sürece katkı sağlayacaktır.

* 2023 yılında yüzde 4 seviyesine gerilemesi beklenen cari işlemler açığının milli gelire oranının program dönemi sonunda yüzde 2,3 olması hedeflenmektedir. Ülkemize yönelik artan güvenle birlikte, dış finansman imkanlarındaki iyileşmenin yansımaları güçlenen rezervlerde görüyoruz. Küresel zorlukların arttığı son dönemde ülkemizin şoklara karşı dayanıklılığını artırmak için yapısal reformların hayata geçirilmesi önem arz etmektedir.

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, Türkiye'nin güçlü sanayi altyapısı, genç nüfusu, gelişmiş ulaşım ağı, büyük pazarlara yakın jeopolitik konumu ve büyüme potansiyeliyle yatırımcılara cazip fırsatlar sunan bir merkez olduğunu vurgulayarak, bu bağlamda ekonomilerini çeşitlendirmeye çalışan KİK üyesi ülkelerin, Türkiye ile işbirliğini güçlendirmelerinin faydalı olacağına dikkati çekti.

Erdoğan'dan yargı krizine ilişkin kritik açıklama: Kavganın tarafı olacak halim yok

Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan yüksek yargıda yaşanan krize ilişkin önemli açıklamalar geldi. "Buradaki kavganın tarafı olacak halim yok" diyen Erdoğan, Yargıtay Başkanı'yla görüştüğünü, gerekmesi halinde AYM Başkanı'yla da görüşeceğini ifade etti.

Cumhurbaşkanı ve AK Parti Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan, Suudi Arabistan ziyareti sonrası uçakta gazetecilerin sorularını yanıtladı. Erdoğan, Yargıtay 3. Dairesi ile Anayasa Mahkemesi arasındaki krize ilişkin önemli değerlendirmelerde bulundu. Erdoğan'ın açıklamaları şöyle:

*** (AYM'ye bireysel başvuruda düzenleme olacak mı?)** Yani bireysel başvuruyla ilgili yasal düzenlemeye gitmek zor bir olay değil. Bütün iş Cumhur İttifakı'nın alacağı karara bağlı, atacağı adıma bağlı. Fakat bireysel başvuruyu hallettikten sonra iş bitmez. Bundan sonra bu bireysel başvurunun dayandığı kapı neresi olacak? Yine Anayasa Mahkemesi olacak. Önce Anayasa Mahkemesi'nin buna hazır hale gelmesi lazım. Zira birçok yasal düzenlemeler Anayasa Mahkemesi'ne gidiyor. Anayasa Mahkemesi'nde ters yüz ediliyor. Burada da parlamento böyle bir kararı alır ama bu karar Anayasa Mahkemesi tarafından ters yüz edilirse, bu zaman kaybından başka bir şeye yaramaz.

* Onun için parlamento şu anda malum plan bütçe çalışmalarına devam ediyor. Ama bireysel başvuruyla ilgili olarak, bunu zamanında Anayasa Mahkemesi'nin

çalışmalarına hız kazandırır diyerek çıkarttılar. Şu anda bir öğrendim. Dedim ne kadar bireysel başvuru var? Yanıt 130 bin. Demek ki Anayasa Mahkemesi'nin çalışmalarını hızlandırma hedefini sağlamamış maalesef.

Fotoğraf: Anadolu Ajansı

* Bunların üzerinde durmak, hayali davranmamak lazım ve benim tabii en son Yargıtay Başkanı'nın yaptığı açıklama, bu da tabii manidar. Bir önceki seyahatimizde ben bir ifade kullanmıştım. Demiştim ki Yargıtay üyeleri sadece hukukçulardan oluşuyor. Ama Anayasa Mahkemesi üyelerinin içinde hukukçular olduğu gibi bunların yanında valiler vardır, bunların yanında iktisatçılar vardır, sosyologlar vardır vesaire böyle de olması zaten gerekir.

"Görüşmemek söz konusu değil"

* Ama misyonu noktasında ağırlık nerededir? Yargıtay'dadır. Orada Anayasa'dan tutun, Ticaret Hukuku'na, İş Hukuku'na varıncaya hepsi Yargıtay'da. Buradaki kavganın tarafı olacak halim yok, o ayrı bir şey. Ama işin hakemliğine gelince bu hakemliği yapma da tabii bize görev düşebilir. O da bize yine Anayasa'nın yüklediği bir görevdir Cumhurbaşkanı olarak. Temennimiz odur ki tabii böyle bir gerilim olmasaydı.

* İki yargı kurumunun başkanlarıyla görüşme konusuna gelirse. Gerekirse her ikisiyle de görüşürüm. Yargıtay Başkanı'yla (Mehmet Akarca) zaten görüştük. Anayasa Mahkemesi Başkanı'yla (Zühtü Arslan) da gerekmesi halinde görüşürüz. Görüşmemek diye bir şey söz konusu değil.

İsrail bebek katili bir ülkedir

Cumhurbaşkanı Erdoğan, 7 Ekim'den bu yana Gazze'ye yönelik saldırılar gerçekleştiren ve binlerce sivilin ölümüne yol açan İsrail'e ilişkin de önemli mesajlar verdi:

* İsrail, son Gazze saldırılarıyla uluslararası kamuoyunun desteğini yitirmiştir. Ülke yönetimleri emperyalist çıkarları doğrultusunda İsrail yönetimiyle kucaklaşma yarışına girse de toplumların nezdinde İsrail artık bebek katili bir ülkedir.

* Bundan sonraki süreç içerisinde de attığımız adımlarda dikkat etmemiz gereken hususlar var. Kesinlikle yani tükürdüğümüzü yalamamak gerekir. Çünkü burada da nasıl bir vicdan çağrısını o zaman yaptıysak bugün yine aynı şekilde bir vicdan çağrısı yapıyoruz. Vicdanlara sesleniyoruz. Herhalde bu insanların tamamı vicdansız değil. Tamamı vicdansız olsa 121 ülke burada Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda bizim gibi düşünmezdi.

* Hatta ben çekimserleri dahi adeta yanımızda hissettim. Onun için ne yapacağız? Markajımızı devam ettireceğiz. Adam adama markaj, alan markajı yapacağız. Çünkü bu topraklarda özellikle yıllar önce atılmış fitne tohumları var. Bu fitne tohumlarını temizlememiz lazım. Bunu da yapar mıyız? Ben yapacağımıza inanıyorum ve bu güç, bu kalite, bu kapasite, bölgede diğer ülkelerde de var. Fakat hepsinde endişe var ve bu endişe ortadan kalkmalı. Türkiye böyle düşünüyorsa biz de aynı şekilde bu adımı atabiliriz dedirtmemiz lazım.

"Biden'ı aramam şık olmaz"

Amerikan yayın kuruluşu Bloomberg'de yayınlanan ve Gazze krizinin çözümünde Türkiye'nin kilit önemde olduğunu aktaran yazıya ilişkin ise Erdoğan şunları söyledi:

* ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken daha yeni buradaydı. Herhalde bizi bundan sonra Biden ağırlar. Benim Biden'ı aramam şık olmaz. Ortadoğu'da, Doğu Akdeniz'de, bölgemizde kilit ülke konumunda olduğumuzu sadece biz söylemiyoruz. Bu coğrafyada Türkiye'ye rağmen bir girişimde bulunmak, plan yapmak mümkün değil.

* Bizim durduğumuz yer, takındığımız tavır, değerlerimiz ve ilkelerimiz bellidir. Bizim çabamız insan hayatını korumak, barışı sağlamak, savaşları sonlandırmak ve masumların gözyaşlarını silmek içindir. Tüm kriz bölgelerine yönelik bir çözümümüz, hamasi söylemlerden tamamen arındırılmış, derde derman reçetelerimiz mevcuttur.

* Dinlemek isteyenlere anlatıyor, bizi anlayabileceklere ulaşıyoruz. Bizim durduğumuz yerin kıymetini anlayabilecek herkese kapımız açıktır. Samimi çözüm için bizimle irtibat kurmak isteyen herkesle bugüne kadar olduğu gibi konuşmaya ve insanlığın itibarını kurtarmak için çabalamaya devam edeceğiz. Sorunun çözümü için en uygulanabilir önerileri sunan ülke Türkiye. Bölgedeki krizlerin, sorunların çözümü için kilit ülke Türkiye. Coğrafyamızdaki tüm ülkelerle görüşebilen, çatışan, savaştan tarafları aynı masada toplayabilen tek ülke Türkiye.

" Hamas terör örgütü değildir "

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türkiye'ye yönelik sert eleştiriler içeren Avrupa Birliği Komisyonu raporuna ilişkin soruya yanıt verdi. Hamas'ı terör örgütü olarak görmediğini yineleyen Erdoğan şöyle konuştu:

* Her meselede malum Avrupa Birliği'nin, bir defa Türkiye'ye bakışı ne yazık ki ters. Burada da yine o tersliği görüyoruz. Biz Avrupa Birliği'nin bu tuzağına kesinlikle Türkiye olarak düşmeyiz, düşemeyiz.

* Avrupa Birliği, İsrail'in katliamında insanlık onurunu acaba görebildi mi, buna saygısı oldu mu? Bunları bizim tersten Avrupa Birliği'ne sormamız lazım. Ben Avrupa Birliği üyesi ülkelerden maalesef şu ana kadar bir tavır ortaya koyabilen göremedim. Yeni yeni şimdi çıkmaya başladılar. İşte Macron'un yaptığı son açıklamalar gibi. Ama Almanya Cumhurbaşkanı ve Başbakanı her ikisi de acaba ne gibi bir tavır içindeler? Bunu Almanya ziyaretinde çok daha net göreceğiz. Ama şu ana kadar onlarda da bir netlik henüz yok.

* Avrupa'ya göre uluslararası hukuku kimin ayaklar altına aldığı çok önemli. Şu an itibarıyla Avrupa Birliği'ndeki yaklaşım tarzı, ne yazık ki bizim yaklaşım tarzımızla örtüşmüyor. Fakat Almanya ziyareti birçok şeyleri deşifre edecek diye düşünüyorum.

* Hamas'la ilgili Avrupa Birliği, aynen İsrail gibi düşünüyor. Ama biz onlar gibi düşünmedik, düşünmüyoruz, düşünemeyiz. Çünkü ben Hamas'a Filistin'deki seçimlerin galibi bir siyasi parti olarak bakıyorum. Onların bakışıyla aynen bakmıyorum. Şimdi oradaki seçimi kazanan bir Hamas var, o zaman bir siyasi parti, öyle bakılıyor.

* Şimdi ise bizi öyle bir yere getirmek istiyorlar ki " Hamas bir terör örgütüdür " diyelim istiyorlar. Hayır arkadaş terör örgütü değildir. Tam aksine topraklarını koruma mücadelesi veren, müdafaa eden, vatanları için savaşan insanlardır. Aramızdaki bakış açısı bu kadar farklı.

* Şunu söyleyeyim, dün de söyledim. Malum Charlie Hebdo olayı. Orada ne oldu, bütün dünya liderleri, cumhurbaşkanları, başbakanları Paris'te yürüdüler. İçinde Müslüman ülkelerin liderleri de vardı. Bugün Gazze'de çocuk, kadın, yaşlı hepsini bir araya getirdiğinizde 13 bin'e ulaştı şu anda ölenlerin sayısı. Böyle bir tablo ortada. Ama şu anda dünya liderleri özellikle Filistin'deki bu olaylarda hiç sesini çıkarıyor mu? Kalkıp da İsrail'e yükleniyorlar mı? Hayır. Niye?

* Arkadaşlar şunu artık tespit etmemiz lazım. Burada akan kan, ölenler, şehitler, bunlar Müslüman. Ama orada ölenler, Fransız'dı veya başkalarıydı ama her şeyden önce orada da ölenler insandı. Yani onu da biz değerlendirirken, insan olması açısından bakarak değerlendirdik. Fakat burada dünya liderleri niye olaya " bu kadar insan öldü " diye bakmıyorlar?

13.11.2023

* Bunların içerisinde yavrucuklar, çocuklar var ya! Çocuklar var. Bakıyorsun, beyaz kefene sarmış baba, anne almış kucağına bir taraftan öpüyor, bir taraftan çocuğunu mezara götürüyor. Sıra sıra dizmişler. Bunları gördük. Anneleri gördük, çocuğunun cesedini koklayarak, öperek onu mezara götürmeye gayret edenleri gördük. Ya bunlar sizin vicdanınızı sızlatmıyor mu? Bunlardan size bir nasip yok mu? Yok. Çünkü bunlar nasipsiz.

* Onun için de burada büyük bir trajediyi, büyük bir dramı yaşıyoruz. Bu dram, bu trajedi karşısında sessiz kalmak, eli kolu bağlı kalmak mümkün değil. Çok çalışacağız, gayret edeceğiz ve belki bu olay daha başka gelişmelere vesile olabilir. Bu akşam arkadaşlara, Sisi ile yaptığım görüşmeden sonra dedim, şimdi herhalde bir başka kapı açılacak bize. Mısır ziyareti ve bu adımla beraber bölgede neler yapabiliriz? Bunları inşallah yerinde konuşmak, görüşmek noktasında bu adımı da inşallah atarız.

CHP'li Özel'den Erdoğan'ın Anayasa Mahkemesi açıklamasına ilk yorum: Geçit vermeyiz

CHP lideri Özel, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Anayasa Mahkemesi'yle ilgili açıklamalarına ilişkin ilk yorumunu yaptı. Özel, Erdoğan'ın Anayasa'yı tanımadığını ve bunun sivil bir darbe olduğunu öne sürerek, "AYM'ye bireysel başvurunun önünü tıkayan Anayasa değişikliğine geçit vermeyiz" dedi.

CHP Genel Başkanı Özgür Özel, Hatay'a yaptığı ziyaret sırasında gazetecilerin sorularını yanıtladı. Cumhurbaşkanı ve AK Parti Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Suudi Arabistan dönüşü uçakta yüksek yargıdaki krize ilişkin yaptığı açıklamaları değerlendiren Özel, **"AYM'ye bireysel başvurunun önünü tıkayan ya da kararların uygulanma zorunluluğunu ortadan kaldıran anayasa değişikliğine geçit vermeyiz"** dedi.

Özel'in konuya ilişkin açıklamaları şöyle:

* Cumhurbaşkanı Erdoğan uçakta tamamen saçmalamış. Bir kez AYM'nin yetkisini yasa çıkararak sınırlayamazsınız. Lafı Anayasa değişikliğine getirmeye çalışıyor. Ama onlarda Anayasa'yı değiştirecek çoğunluk yok. Bizde de Erdoğan'la birlikte oturup AYM'ye bireysel başvurunun önünü tıkayan ya da AYM kararlarının uygulanma zorunluluğunu ortadan kaldıracak bir Anayasa değişikliğine ya da AYM'yi zayıflatacak bir Anayasa değişikliğine geçit verecek göz yok.

13.11.2023

CHP'nin en ufak bir esnemesinin mümkün olmadığını vurgulayan Özel, "Anayasal tek adamların yetkilerini sınırlarlar ama bizim başımızdaki tek adam yetkilerini sınırlayan herkesi düşman ilan ediyor. AYM üyelerinin yedisini Erdoğan atadı, üçü de Meclis'ten AK Parti'nin çoğunluk oylarıyla seçti" ifadelerini kullandı.

"Düpedüz sivil darbedir"

CHP lideri, Erdoğan'ın Anayasa'yı tanımadığını belirterek, **"Bundan sonraki süreçte bu ülkenin adına demokrasi demezler. Yapmaya çalıştığı Anayasa'yı ortadan kaldırmak için darbe girişimidir. Eğer topla, tüfekle yapıyorsa askeri darbedir, bu da düpedüz sivil darbedir"** dedi.

Erdoğan'ın kriz çıkarıp fırsat yaratmaya çalıştığını öne süren Özel, şöyle konuştu: "Meclis'te direniyoruz, sokaklarda, meydanlarda direneceğiz. Aklını başına alsın. Biz buradayız, diri bir muhalefetle dimdik karşısındayız. Ayağını denk alsın. Erdoğan'ın bu milletin üstene kapadığı zincirleri birer birer kıracağız. Sokakları özgürleştireceğiz."

13.11.2023

Merkez Bankası, yatırımcı toplantılarına başlıyor

Merkez Bankası Yatırımcı Günlerinin ilki 11 Ocak 2024 tarihinde New York'ta gerçekleştirilecek.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Yatırımcı Günleri düzenleyeceğini açıkladı.

TCMB'den yapılan açıklamaya göre, Yatırımcı Günlerinin ilki, 11 Ocak 2024 tarihinde New York'ta gerçekleştirilecek.

Açıklamada, "Bu kapsamda, enflasyon, para politikası, finansal piyasalar ve bankacılık gibi konularda sunumlar yapılarak, teknik sorular yanıtlanacaktır. Katılıma dair ayrıntılar ayrıca duyurulacaktır" denildi.

Yabancıların vur kaç için gelmesinin de koşulları var

Alaattin AKTAŞ

13 Kasım 2023 Pazartesi

Yargıda yaşanan ve oturmuş bir yargı sistemine sahip ülke yatırımcılarının, hele hele hukukçularının hiç anlam veremeyecekleri tuhaf durumdan sonra herhalde ekonomi yönetimi (kalmışsa) saçını başını yoluyordur!

Sen tut aylarca uğraş didin, adeta dünya turuna çık, gitmediğin ülke, çalmadığın kapı bırakma, sonra içeride bir hırgür... Görüştüğün yabancı yatırımcılara söyleyeceğin laf kalmasın!

Yalnızca yurt dışından kaynak bulmak da değil ki sorun, içeride düzeltilmesi gereken ve zaman alan bir dizi “rasyonel olmayan” uygulama var.

Bir yandan önceki dönemin kalıntılarını temizlemeye gayret et, bir yandan çarkları döndürecek dış kaynak peşinde koş; sonra tüm gayretlerini çöpe atacak bir hukuk garabeti yaşansın!

Türkiye'nin yapması gereken çok basit oysa.

Yatırımcıya, gerek yerli, gerek yabancı yatırımcıya güven verebilmek.

Ütopik gelecek biliyorum ama bırakın yurt dışındaki yatırımcıları, Türk halkı bile yönetime güvenir olsa yeter. Yalnızca yastık altındaki döviz çıksa Türkiye öyle bir nefes alır ki, yabancıya ihtiyaç duymaz.

Ama dedim ya, bu tümüyle hayal.

Yatırımcıya güven verebilmekten çok uzak olmamız yetmezmiş gibi bir de bu güvensizliğin dozunu her geçen gün daha da artırıyoruz.

Yabancı yatırımcı gelir mi?

13.11.2023

Şimdi yargıda yaşanıyor gibi görünen bu siyasi çalkantıdan sonra farklı farklı düşüncelere rastlıyoruz:

-Yabancılar doğrudan yatırım için gelmez ama kısa vadeli vur kaç amaçlı olarak gelebilir.

-Yabancı için hukuk ve demokrasi o kadar önemli değil, bakın Çin ne kadar çok yatırım çekiyor.

Önce ikincisinden başlayalım. Çin'de bizim anladığımız türde bir demokrasi yok ama bizde olmayan başka bir şey var: "İstikrar."

Çin'e giden yatırımcı biliyor ki ertesi sabah uyandığında ülke ekonomisini alt üst edecek bir karar alınmayacak; ülkede kaotik ortam oluşturacak bir karara imza atılmayacak. Kaldı ki Çin'in üretim yapısıyla, kaynaklarıyla, ihracat olanaklarıyla, işgücü piyasasıyla bizi kıyaslamak mümkün mü?

Gelelim ilk teze; yabancı yatırımcının vur kaç amaçlı geleceği tezine...

Bu da artık o kadar kolay değil... Vur kaç amaçlı, yani çok kısa süreli kalacak şekilde gelecek olanların para kazanması için de gerekenler var: "İstikrar."

Türkiye'nin gösterge tahvil faizi bir ay önce yüzde 21.5 dolayındaydı. Faiz şimdi yüzde 41.5 düzeyinde.

Yabancı yatırımcı bir ay önce "vur kaç" amaçlı olarak gelip tahvil alsaydı, şimdi "vurulup kalmış" olacaktı, belki oldu da.

Bir ay önce yüzde 21.5 faizle yaklaşık 82 liraya alınan 100 lira nominal bedelli tahvilin fiyatı, faiz yüzde 41.5'e çıktığı için şimdi 71 liraya düştü.

Bu kaybı telafi edecek bir kur düşüşü de yok, tam tersine az da olsa artış söz konusu.

Dolayısıyla böylesi bir ortamda vur kaç da mümkün olmaz, kimse o riski almaz.

Hele hele her ne kadar seçime kadar çok büyük hareket olacağı beklenmiyorsa da, kurda yaşanabilecek hızlı bir artış yabancı yatırımcının tümüyle zarara girmesiyle sonuçlanır.

Bu yüzden yabancı yatırımcı bu ortamda çok daha temkinli yaklaşacaktır; vur kaç amaçlayanlar bile. Yabancı, faizin bir ayda 20 puan arttığını gördükten sonra gelecek bir ayda yine benzer bir artış olacağını kaygısını yaşamaz mı? Şimdi 71 lira olan kağıdın fiyatı, faiz arttıkça düşeceğine göre niye şimdi girsin, bekler.

Koç Holding'in batarya yatırımının verdiği sinyal...

Yargıtay, Anayasa Mahkemesi kararına uyulmaması yönündeki kararı 8 Kasım'da açıkladı. Bu karardan iki gün sonra da 10 Kasım'da Koç Holding tarafından KAP'a yapılan bildirimde Ankara'da gerçekleştirilmesi öngörülen ve Avrupa'nın en büyüğü olacağı ifade edilen batarya hücre üretimi yatırımıyla ilgili zamanlamanın uygun olmadığı ve bu yüzden de daha önce imzalanmış olan niyet mektubunun feshedildiği duyuruldu.

Gelişmeler öylesine üst üste gelmişti ki, bu açıklama çok doğal olarak yargıda ortaya çıkan tuhaf duruma bağlandı. "Yabancılar Türkiye'de zaten doğrudan yatırım yapmıyordu, son olay da tuzu biberi olmuş ve devasa bir yatırım çabası sonuçsuz kalmıştı." Genel kanı bu yöndeydi.

Batarya fabrikası yatırımından son gelişmeler yüzünden mi vazgeçildi; olabilir ama pek sanmam. Bu öyle iki güne sığacak bir karar değil. Ama Yargıtay'ın bu yönde bir karar vereceği yönünde daha önce duyum alınmıştı da ona dayanılarak mı böyle bir karara varılmıştı, onu da bilemeyiz tabii ki.

Ama şu kesin. Nedeni ne olursa olsun, bu devasa yatırımdan vazgeçilmesi ve bunun doğru olmasa bile hukuk platformunda yaşanan tartışmalara bağlanmış görünmesi, Türkiye'de bundan sonra doğrudan yatırım yapmak isteyen tüm yatırımcıların durumu defalarca değerlendirmelerine yol açacaktır.

Bizim biraz yüzeysel bakıp önce Anayasa Mahkemesi-Yargıtay çerçevesinde ele aldığımız, sonra siyasi analizlerle bunun biraz daha derin anlamları olduğunu gördüğümüz konu, aslında Türkiye'nin yatırım almasının, büyümesinin ve kalkınmasının önünde büyük engel oluşturacak çok olumsuz bir gelişmedir.

Eyvah! Avrupa durgunluğa giriyor

Servet YILDIRIM

13 Kasım 2023 Pazartesi

Kötü haber geçen hafta Avrupa'dan geldi. Avrupa Birliği ekonomileri bu yıl beklenenden daha düşük büyüyeceklermiş.

Son yapılan ekonomik tahminler Avrupa ekonomilerinin neredeyse tamamında büyümenin daha önce tahmin edilenlerden daha yavaşlama olacağına işaret ediyor. Bölgedeki ortalama büyüme hızının bu yıl yüzde 0,8 olması bekleniyor. Oysa bu yılbaşında tahminler yüzde 1'in üzerindedi. Gelecek yıla ilişkin tahminler de daha öncekilerden karamsar. Yılbaşında yüzde 2'ye yakın olması beklenen 2024 büyüme tahmini 1,4.'e çekildi. Avrupa'nın lokomotifi ve bizim en büyük ticaret partnerimiz Almanya'nın ise yavaşlamanın ötesinde resesyona gireceği öngörülüyor. Bu yıl yüzde 0,4 daralacak.

“Bu mesele Avrupa'nın meselesidir, bırakalım Avrupalılar düşünsün” deyip geçebiliriz ama işin aslı öyle değil. Rakamlar Avrupalılar için kötü ama bizim için de can sıkıcı. Çünkü Avrupa'da olan Avrupa'da kalmıyor. Diğer ülkeler de çeşitli kanallardan Avrupa'da yaşananlardan payını alıyor.

Avrupa Birliği blok olarak 15 trilyon doları aşkın GSYH'sı ile dünyanın ikinci büyük ekonomisi. Yine blok olarak dünyanın en büyük ikinci ihracatçısı ve ithalatçısıdır. Avrupa Birliği demek 450 milyonluk bir nüfusa mal ve hizmet satmak demektir. Ve bu 450 milyonun her biri ortalama 35.000 dolar civarında kişi başı gelire sahip. Yani zengin ve alım gücü yüksek bir pazar.

Özellikle bizim için Avrupa ayrı bir öneme sahip çünkü gümrük birliği nedeniyle aynı zamanda imtiyazlı giriş hakkına sahip olduğumuz bir pazar.

İhracatımızın yüzde 40'tan fazlasını AB ülkelerine yapıyoruz. Doğrudan ya da dolaylı yabancı sermayenin önemli bir kısmını AB ülkelerinden çekiyoruz. Turizmdeki yataklarımızın hatırı sayılır bir kısmını Avrupalılara satıyoruz. Avrupa'da yaşayan ve çalışan, kazandıklarının bir kısmını Türkiye'ye gönderen vatandaşlarımızı da unutmamak lazım.

13.11.2023

Avrupa'daki sorunlar nedeniyle euronun baskı altında kalıp, dolar karşısında gerilemesi de ayrı bir sorun. Bir darbe de o kanaldan yiyoruz. Ağırıklı olarak Euro ile kazanan ve dolar ile harcayan bir ekonomimiz var. Dış borçlarımızın ağırlığı dolar cinsinden yapılan borçlanmalardan oluşuyor. Dolar güçlendiğinde merkezi yönetim bütçesinde TL olarak gösterilen borç faiz ödemeleri de artıyor.

Kısacası geçmiş örnekler de gösteriyor ki; Euro'nun değer kaybettiği ve doların değerlendirildiği dönemler bizim ekonomik performansımızın da kötü seyrettiği dönemler oluyor. Yani Türkiye ekonomisinin çıkarı güçlü Euro'dan ve güçlü Avrupa ekonomisinden yanadır. Kontrolde çıkmış enflasyonu kontrol altına alabilmek için iç talebi kısma çalıştığımız bir dönemde Avrupa'dan gelebilecek dış talebin de zayıf seyretmesi katlanacağımız sıkıntıların daha da artmasına yol açar.

Hizmetli “öğretmen”, öğretmen ise “diyetisyen” olursa...

Ferit Barış PARLAK

13 Kasım 2023 Pazartesi

Mühendisin ‘estetisyen’, ‘kuaför’; öğretmenin ‘kafe sahibi’, ‘şoför’ olmasına, örnek sayısındaki korkunç artış nedeniyle alıştık!

Ya hizmetli, kuaför, çiftçinin ‘ücretli/vekil öğretmen’ olarak görevlendirilmesi? Oysa... Milletın vergisi ve alın teriyle, “çocukların yeteneklerini geliştirmek/analiz-sorgulama vb. gibi pratiklerini artırmak” için yıllarca okutuluyor yüzbinlerce ‘öğretmen adayı’...

2008 yılında, 500 milyar dolarlık ihracat hedefi açıklandığında... Şöyle yazmışım bu satırlarda: “Uçaktan otomobile, saatten bilgisayara günlük hayatta ihtiyacımız olup üretilen her ürünün temelini oluşturuyor kalıp sektörü...”

Eklemişim: “Bu alanda tek okulumuz Gazi Kalıpçılık Fakültesi... 60 mezun veriyor ve mezunlar işsiz kalmıyor... Birçok alanda ihtiyacın katbekat fazlası mezun veren sistemimiz, ihtiyacımız olan/olacak bu fakülteyi kapatıyor!!!”

velhasıl...

Çok övündüğümüz genç nüfus, yetiştirdiğimiz/imkân-itibar sağladığımız öğretmenler sayesinde üreten/geliştiren/kalkınan toplumun katalizörü olabiliyor... Tersine, borçlanan/muhtaç toplumun katalizörü anlamına geliyor...

13.11.2023

Öğretmeni “şoförlük” de yapmaya; hizmetliyi “vekil öğretmen” atamaya zorlayan sistem sayesinde, bugün, üretici/ihracatçı bütün sektörler, teknik eleman sıkıntısı yaşıyor... Bazı ihracatçılar sırf bu nedenle sipariş almaktan çekiniyor...

Teknik düşünen/geliştiren/üreten beşeri sermayen yoksa, kalan finansal sermayen de eriyor...

Ticari kredi faizinde yeni zirve

Naki BAKIR

13 Kasım 2023 Pazartesi

Bankaların; ekonominin üretim ayağını oluşturan tarım, madencilik, imalat sanayii, enerji, inşaat ve hizmetler sektörlerinde faaliyet gösteren işletmelerin kullandığı ticari kredilere uyguladığı faiz oranları, kasım başında yüzde 51,14'le yeni bir zirveyi gördü.

Reel sektörün kullandığı ticari kredilerde ağırlıklı ortalama faiz 3 Kasım itibarıyla yüzde 51,14'le 19 Temmuz 2002'den bu yana en yüksek düzeye ulaştı.

En çok kullanılan bireysel kredi olan ihtiyaç kredisinde de ortalama faiz yüzde 61,21 düzeyine geldi.

Merkez Bankası'nın, başlangıcı 4 Ocak 2002 olan haftalık bazda verilerine göre; 3 Kasım 2023 itibarıyla ticari kredilerde ağırlıklı ortalama faiz, 19 Temmuz 2002'den sonraki dönemin en yüksek düzeyine ulaşmış oldu.

Anılan tarihte yüzde 52,33 düzeyinde bulunan ticari kredi faizleri, sonrasında gerileyerek 31 Mayıs 2013 itibarıyla yüzde 8,09'a kadar inmiş, izleyen dönemde ise yeniden yükselerek seçim öncesi 12 Mayıs 2023 itibarıyla yüzde 15,87'ye gelmişti. 12 Mayıs'tan 3 Kasım'a kadar olan dönemde ticari kredi faizinde 35 puandan fazla artış yaşandı. Ticari kredi faizleri 3 Kasım itibarıyla ulaştığı düzeyle, aynı zamanda 9 Ağustos 2002'den sonraki dönemde ilk kez yüzde 50'nin üzerini görmüş oldu.

İhtiyaç kredisinde yüzde 60,21

Tüketici kredisi faizleri seçimden bu yana yaşanan hızlı yükselişi süreci sonunda ekim ayında 21 yıl önceki düzeylerini gördükten sonra dalgalı bir seyirle kısmen gerilerken, son hafta yeniden yükseldi. Hacim olarak en büyük bölümü oluşturan "ihtiyaç" kredilerinin, seçim öncesi 12 Mayıs'ta yüzde 34,19 düzeyinde bulunan ağırlıklı ortalama faiz, izleyen dönemdeki artış sürecinde 20 Ekim itibarıyla yüzde 61,33'e kadar çıktı.

Ağırlıklı Ort. Kredi Faiz Oranları (Akım Veri, Yıllık Faiz, %)					
	12 Mayıs 2023	3 Kasım 2023	Fark (Puan)	İndiği en düşük düzey Tarih	Oran (%)
İhtiyaç kredisi	34,19	60,21	26,02	24-04-2020	8,27
Taahhüt kredisi	25,56	45,33	19,77	31-05-2013	9,48
Konut kredisi	18,22	41,67	23,45	14-06-2013	8,29

Böylece ihtiyaç kredisi faizi yüzde 61,94 düzeyinde bulunduğu 22 Mart 2002'den sonraki dönemin en yüksek düzeyini görmüş oldu. 27 Ekim'de yüzde 59,90'a gerileyen söz konusu faiz oranı, 3 Kasım'da yeniden artarak yüzde 60,21 oldu. İhtiyaç kredisi ağırlıklı ortalama faizinde 2002'den bu yana olan dönemin en düşük düzeyi ise yüzde 8,27 ile pandemi sürecinde kamu bankalarının sembolik faizle kredi kullandırmasının da etkisiyle 24 Nisan 2020'de görülmüştü.

Taşıtta yüzde 47,2

Seçim öncesi 12 Mayıs'ta yüzde 25,56 olan taşıt kredisi ağırlıklı ortalama faizi, 20 Ekim'de yüzde 47,20'e çıktı ve yüzde 47,32 düzeyinde bulunduğu 9 Mayıs 2003'ten sonraki en yüksek düzeyine geldi. Taşıt kredisi faizi 27 Ekim'de yüzde 45,16'ya düşerken, izleyen hafta tekrar artarak 3 Kasım itibarıyla yüzde 45,33 oldu. Bankaların ağırlıklı ortalama bazda taşıt kredilerine uyguladığı en düşük faiz düzeyi ise yüzde 9,48'le 31 Mayıs 2013'de gerçekleşmişti.

Kredi faizleri (Akım veri; ortalama %)				
	İhtiyaç	Taşıt	Konut	Ticari
12.05.2023	34,19	25,56	18,22	15,87
19.05.2023	39,28	31,45	17,99	14,50
26.05.2023	39,96	28,63	19,34	15,00
2.06.2023	40,14	30,88	18,05	14,95
9.06.2023	40,02	32,57	18,14	14,91
16.06.2023	41,68	34,03	21,85	15,00
23.06.2023	41,52	34,02	23,98	15,35
30.06.2023	43,96	36,22	24,45	17,64
7.07.2023	47,95	41,22	28,30	24,45
14.07.2023	48,13	41,34	32,58	24,53
21.07.2023	47,89	40,28	34,09	24,58
28.07.2023	46,45	39,13	33,99	24,10
4.08.2023	47,72	36,64	35,10	30,72
11.08.2023	48,01	39,23	36,45	31,74
18.08.2023	47,12	38,13	36,40	31,15
25.08.2023	46,60	37,70	36,93	32,32
1.09.2023	52,97	36,66	35,69	37,94
8.09.2023	59,71	46,46	38,85	40,87
15.09.2023	58,80	47,58	41,69	42,92
22.09.2023	58,93	43,08	42,79	42,19
29.09.2023	59,37	40,87	42,21	45,23
6.10.2023	61,21	47,01	41,66	49,37
13.10.2023	60,45	46,71	41,52	49,70
20.10.2023	61,33	47,20	41,46	48,02
27.10.2023	59,90	45,16	41,47	48,72
3.11.2023	60,21	45,33	41,67	51,14

Konut kredisi yüzde 41,7 ile

Konut kredilerinin 12 Mayıs itibarıyla yüzde 18,22 olan ağırlıklı ortalama faizi 22 Eylül'de yüzde 42,79'a kadar yükseldi. İzleyen dönemde kısmen gerileyerek 20 Ekim'de yüzde 41,46'ya inen konut kredisi ortalama faizi, 27 Ekim'de yüzde 41,47 ve 3 Kasım'da da yüzde 41,67 oldu. Konut kredilerinde bundan önceki en yüksek ağırlıklı ortalama faiz düzeyi yüzde 43,09'la 27 Haziran 2003'te, en düşük düzey ise yüzde 8,29 ile 14 Haziran 2013'de gerçekleşmişti.

Faiz neden artıyor?

Seçim öncesi dönemde döviz kurları baskılanırken, politika faizi de sürekli düşürülmüştü. Bu politika, döviz rezervlerini tüketerek Türkiye'yi büyük bir krizinin eşğine getirdi.

Seçim sonrasında görevi devralan yeni ekonomi yönetimi kurları kademeli olarak serbest bırakırken, normalleşme adımları çerçevesinde uygulanan sıkı para politikası faizlerde hızlı artışı beraberinde getirdi. Mayıs

13.11.2023

ayında yüzde 8,5'e kadar düşürülmüş olan politika faizi, seçim sonrasında Merkez Bankası'nın kademeli olarak yaptığı sert artırımlarla yüzde 35'e kadar yükseltildi.

Bu arada enflasyon gerçekleşme tahminleri de ekonominin gerçeklerine uygun biçimde realize edilerek yükseltildi. Faiz; sıkı para politikası izlemek, bütçe disiplini sağlamak ve enflasyonu kontrol altına almak için artırılıyor. Faiz artırımları ile enflasyonun yükselişine ve ithalat artışı yoluyla cari açığın büyümesine etki eden iç talebin baskılanması hedefleniyor.

Yüksek faizin etkileri

Ekonomi politikalarında normalleşme sermaye piyasalarında beklentilerin iyileşmesine yol açarken, kredilerde daralmanın ekonomik büyümeyi yavaşlatması bekleniyor. Faiz artırımlarının reel sektörde kısa vadede olumsuz etkiler de görülüyor. Ticari kredilerde artan maliyet, yüksek borçluluğa sahip şirketleri zorlarken, yatırım kararlarının ertelenmesini beraberinde getiriyor. Faizlerdeki yükselişin ardından şirketler kredi kullanma konusunda daha temkinli davranıyor.

Önceki dönemde ucuz fonlar sayesinde yaşayabilen şirketlerin bir kısmının ticari hayattan çekilebileceği belirtiliyor. Düşük faiz ortamı ile son yıllarda Türkiye'de şirket iflaslarında kayda değer düşüş görülmüştü. Türkiye'de önceki yıllarda azalan iflasların, izleyen dönemde artacağı öngörülüyor. Genel ekonomik yavaşlamanın yanı sıra artan kredi maliyetlerinin bunda etkili olacağı ifade ediliyor.

Abdulkadir Selvi

Dilan Polat olayının ucu nereye uzanır

KIBRIS'ta Halil Falyalı cinayetinden hemen sonraydı.

Kıbrıs'ta otel işletmeciliği yapan biri, "İngiltere merkezli sanal bahis şirketi var. Kıbrıs'ın payına 4-5 milyar dolar düşüyor. Bu para ile Kıbrıs'ta medyayı ve siyaseti satın almaya çalışıyorlar. İktidar ve muhalefetin içinde adamları var. Bu işin diğer ayağında ise kumarhaneler yer alıyor. Bu kara para Kıbrıs'ta olduğu sürece cinayetler bitmez" demişti.

GÜRCİSTAN AYAĞI

Organize suç örgütleri arasındaki savaştan söz etmişti. "Bu işin diğer ayağında Gürcistan yer alıyor. Gürcistan'da kumar ve sanal bahis oynatılıyor. Sanal bahiste, aynen Kıbrıs gibi 4-5 milyar dolar dönüyor. Organize suç örgütü liderlerinin Gürcistan'ı üs tutmalarının nedeni bu" diye anlatmıştı.

PARALARI NASIL ÇIKARIYORLAR

Adeta bilgi bombardımanına tutuyordu. Ciddi bir işinsanı ve siyasetçiydi. Büyük bir dikkatle dinledim. Sorularım oldu. "Paraları yurtdışına nasıl çıkarıyorlar?" diye sordum. "Çocuklar için açılan oyun siteleri üzerinden" dedi.

Bir an dilim tutuldu. Şeytanın bile aklına gelmez ama bunların aklına gelmiş.

KANSERLİ HÜCRELER

Siyasi kulis yazarıyım. Ama geçmişte hayali ihracatla ilgili davaları izledim. Sahte vergi iadesi belgesi düzenleyerek devleti soymaya çalışanların gerçek yüzünü gördüm. O nedenle bugünkü yazımı kanserli hücrelere ayırmak istiyorum.

HORZUM'UN ANLATTIKLARI

Bir emniyet müdürü, “Kemal Horzum’un sorgusunu yapıyordum. ‘Ben emniyet müdürü olarak bankadan kredi çekecek olsam iki kefil ve tonlarca evrak istiyorlar. Sen bu kredileri nasıl çektin?’ diye sorunca, Horzum bana ‘Şimdi beni bırakın, gider 2 gün sonra size 100 milyon kredi çekerim’ dedi. Bunun üzerine, ‘İsmin deşifre oldu. Sana kimse kredi vermez’ diye üsteledim. ‘Müdürüm o paranın hepsini ben almıyorum ki, ben 100 milyonluk kredinin altına imza atıyorum. Sonra bu parayı paylaşıyoruz. Paylaştıktan sonra sorun çıkmaz. Ne zaman ki tek başına yemeye kalkarsan o zaman sorun çıkar’ dedi” diye anlatmıştı.

RÜŞVETİN BELGESİ OLUR MU

O dönem banka soyacağına banka satın al denilen dönemdi. Ünlü Civangate olayı yaşanmış, Emlak Bank Genel Müdürü Engin Civan bir rüşvet olayından dolayı vurulmuştu. Selim Edes’in mahkemede söylediği, “Rüşvetin belgesi mi olur p...venk sözü“ literatüre girmişti.

90’lı yıllarda Meclis’te Susurluk Komisyonu’nu, Faili Meçhul Cinayetleri Araştırma Komisyonu’nu ve çetelerle ilgili komisyonun çalışmalarını izledim. Raporlarını okudum. Devletin içindeki çürümeye, derin devlete, kanlı infazlara ışık tutan komisyonları izlerken dilimiz tutulurdu.

DÜNDAR KILIÇ NE DEMİŞTİ

Bir defasında komisyon, İstanbul’da dönemin ünlü babalarından DüNDAR KILIÇ’ı dinliyordu. DüNDAR KILIÇ ameliyattan çıkmıştı, ayakta zor duruyordu. “Ben cahil bir adamım. Sizin huzurunuzda uzun uzun konuşamam. Siz sorun ben cevap vereyim” dedi. “Bu işleri nasıl yapıyorsunuz?” diye soruldu. “Ben sizin huzurunuzda gelirken koluma iki görevli girerek getirdi. Eğer devlet kolunuza girmezse ayakta bile duramazsınız” demişti.

SİYASETİ YÖNLENDİRMEYE SOYUNDULAR

Gazeteciliğe adım attığımda MİT’in hazırladığı ünlü “Babalar Raporu” ortalığı kasıp kavuruyordu. 90’lı yıllarda çeteler Türkiye’yi kanserli bir hücre gibi sarmıştı. Faili meçhul cinayetler bir döneme damgasını vurmuş, Susurluk kazasıyla birlikte devlet içindeki mafya ile siyaset arasındaki ilişkiler ağı ortaya çıkmıştı. Tüm bunları neden hatırlattım. Kirli para bir süre sonra siyaseti teslim almaya çalıştı. Devlet içindeki cuntalarla işbirliği içine girdiler. 28 Şubat’ta Refahiyol hükümetinin yıkılmasında ve postmodern darbe sürecinde yer aldılar. Çetelerin devlet için tehdit olduğu sonucuna varıldı. MGK’da çetelerle mücadele kararı alındı. Bir de baktık ki tek tek temizleniyorlar. Kaçanlar soluğu yurtdışında aldı.

KOZMETİK ÇETESİ

13.11.2023

ŞUNU demek istiyorum. Hiçbir çete devletten güçlü değil. Yeni nesil suç örgütleri olan, sosyal medyada ünlü olan kozmetik çeteleri hiç değil. Şimdilik küçükler ama örümcek ağı gibi her tarafı sarabilirler. O zaman bunlarla mücadele daha zor olur.

BAHİS ÇETESİNE UZANIR MI?

Dilan Polat'ın sonradan görmeliği, TikTok'ta yayınladığı videolar, aşırı harcamaları, lükse, gösterişe olan düşkünlüğü, magazin malzemesi olarak izlenmesi çekici olabilir. Ama bu işin diğer ucu Gürcistan ve Kıbrıs'a uzanabilir. Bahis çetesi ile ilişkileri mercek altına alınabilir. Zaten alınmazsa zincirin en büyük halkası eksik bırakılmış olur. Dilan Polat'a neden Kıbrıs, Gürcistan ve Dubai'ye gittikleri soruluyor. İkna edici bir cevap veremiyor. Soruşturma derinleşince orada kimlerle irtibat kurdukları ortaya çıkarsa, fotoğrafın diğer kareleri de tamamlanmış ve gerçek tablo ortaya çıkmış olacak.

500 MİLYON TL

MASAK raporuna göre bir buçuk yıl içerisinde güzellik merkezleri ve akrabaların üzerinden yapılan para transferi 500 milyon TL. Bunun 250 milyon TL'si ise aynı gün, aynı saatlerde, aynı isimler tarafından nakit olarak çekilmiş ve Engin Polat'a ait Milda Gayrimenkul Otomotiv hesabına yatırılmış. Lüks araçlar, villalar ve diğer gayrimenkuller alınmış.

200 MİLYONU KUŞKULU

Ancak gerçek mal satışı olmadan, vergi beyannamesi olmayan, çalışanı bulunmayan, bankacılık hareketi olmayan yani tabela şirketler ile sahte belge düzenleme kaydı bulunan, sahte şirketler üzerinden 200 milyon TL'lik bir para dolaşımı söz konusu. Bu da kara para incelemesine giriyor.

BUZDAĞININ GÖRÜNEN YÜZÜ

Dilan Polat ve Engin Polat'la ilgili MASAK raporunu yayınlayınca bir yetkili, "Bunlar buzdağının görünen yüzü" diye uyarıda bulundu. Buzdağının görünen yüzünde Dilan Polat ve Engin Polat olayı var. Bu işi bir magazin olayı olarak gören yanılır. Dilan Polat ve Engin Polat operasyonu ile yumağın ucu tutuldu. Bu ipin ucu bırakılmamalı. Sosyal medyada kendini gösteren güzellik merkezleri ve kozmetik ürünlerin satışını yapan ama bahis çetesinin parasını akladıklarından kuşkulanan yeni tür suç örgütlerinin üzerine gidilmeli. Çünkü bugün kara paraya sırtını dayayanlar, yarın kirli siyasete soyunurlar. Geçmişte öyle.

Önce sahte işlemlerle haksız kazanç elde eder, sonra bu paralarla yargıyı, medyayı, siyaseti ele geçirmeye çalışır.

ALİ YERLİKAYA'YA DESTEK

13.11.2023

BU gerçeği iyi bildiğim için İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın organize suç örgütleriyle mücadelesini çok önemsiyorum. Sonunu kadar destekliyorum. Hiçbir çete devletten güçlü değildir. Yeter ki devletin gücünü karşısında görsün. Size bir sır vereyim; Dilan Polat ve Engin Polat operasyonu üzerine bahis çetesi paniklemiş, sosyal medyada Dilan Polat'a öykünen isimler bir bir yurtdışına kaçma hazırlıklarına başlamışlar. Hele birisi İstanbul'daki en büyük faaliyetini durdurma kararı almış.

İbrahim Kahveci

Coca-Cola içmemek İsrail'i durdurur mu?

Bu hafta sonu Londra sokakları yine dolup taşıdı... 2003 sonrası en kalabalık gösteri olduğu söyleniyor. Resmi rakamlar 300 bin diyor ama bağımsız gözlemciler 1 milyona yakın insanın sokaklara çıktığını ifade ediyor.

Bu gösteriler sadece Londra'da değil. Dünya'nın özellikle gelişmiş ülkelerinde yapılan gösteriler her haftasonu devam ediyor. Brüksel, Melbourne, Paris... Hatta İsrail'in Hayfa kentinde bile Auditorium Meydanı'nda toplanan göstericiler, araçlarıyla konvoy halinde aynı kentin Qisarya kazasında Netanyahu'nun evinin önünden geçen yola çıkarak gösteriler yaptılar.

Geçen hafta iki yazı yazmıştım. Türkiye'de sadece Cumhur İttifakı olarak ve muhalefet davet edilmeden tek 1 miting düzenlendi.

Neden Türkiye'de her haftasonu sokaklarımız zalim İsrail aleyhine dolmuyor?

Hatta demiştim ki, İsrail'de bile Türkiye'den daha fazla Netanyahu aleyhine gösteri yapılıyor...

Türkiye olarak ne yapıyoruz?

Evet, İktidar kendi seçmenine karşı sadece 1 miting yaptı ve bitti.

Ve ardından Coca-Cola boykotu geldi. Kahve ve hamburger boykotu ile beraber. Kola ve kahve içmeyerek bir de hamburger yemeyerek İsrail'i dize getireceğiz diye hava yaratıldı.

Ama geçen hafta dediğim gibi bu kola şirketinin Türkiye'deki fabrikasını Recep Tayyip Erdoğan açmıştı. Ama daha da önemlisi bu kola şirketinin Filistin'de 4 fabrikasının olduğunu ve yatırımlarını Anadolu Ajansı zaten haberler yapmıştı.

13.11.2023

Ve de daha da önemlisi şuydu: Bu kola şirketi ve hamburger şirketleri Türkiye'de ve Türk gruplarındaydı. Hatta her ikisi de **Coca-Cola ve TAB Gıda olarak İstanbul Borsası'nda halka açık şirketler olarak işlem görüyordu.**

Türk şirketlerini boykot ederek İsrail'i durduracağını zanneden bir kesim oluşturuldu ve Millet adeta uyutuldu.

Oysa İsrail'e neler satıyoruz neler...

Türkiye İhracatçılar Meclisi-TİM raporuna göre Türkiye İsrail'e mal satışında Çin ve ABD'den sonra gelen Almanya ile beraber aynı seviyede ihracatta bulunuyor. Yani İsrail'in ihtiyaçlarını karşılamasında dünyada 3. ülkeyiz.

TİM verileri diyor ki, 2022 yılında İsrail'e 1 milyar 192 milyon dolarlık Demir-Çelik satmışız. Bunu 563 milyon dolar ile motorlu kara taşıtları izlemiş. Ve 3. sırada da 512 milyon dolar ile plastikler ve mamuller geliyor.

Bakın TÜİK dış ticaret verilerine göre son 6 aylık ortalama göre İsrail'e ayda 450 milyon dolarlık mal satıyoruz. Yani yıllık bazda 5,4 milyar dolar. Hatta son yıllarda ihracatımız 7 milyar dolara kadar yükseldi.

Geçen yıl Ocak-Ekim ayları itibari ile İsrail'e 5 milyar 568 milyon dolarlık mal satmışız. (Aylık ortalama 556 milyon dolar)

Ticaret Bakanı Ömer Bolat 7 Ekim sonrası İsrail'e olan ticaretin daraldığını söyledi. Evet, bir daralma var ama bunun da 7 Ekim ile alakası yok.

Şöyle izah edelim: Ticaret Bakanlığı verilerine göre ekim ayında ihracatımız 460,8 milyon dolardan 327,6 milyona gerilemiş. Yani ihracatta yüzde 28,9 düşme var. Ama bakınız ocak-ekim dönemine kadar zaten bir düşüş yaşanıyor. Ocak-Eylül ihracatımız 5,11 milyar dolardan zaten 4,07 milyona gerilemişti.

Buradaki daralmanın 7 Ekim sonrası ile çok alakası olmadı. Ekim ayında İsrail'e satışlarımız yüzde -28,9 geriledi de mesela Kamerun'a yüzde -31,4, Katar'a yüzde -60,6, Jamaika'ya da yüzde -46,1 ihracatımız geriledi. Acaba ihracatımızın ekim ayında yüzde -43,5 azaldığı Danimarka'ya da mı Netanyahu tepkisi veriyoruz?

İşin özetine gelelim.

Önce boykot ve gösteri kısmına bakalım. Batı ülkelerinde devlet yönetimlerinin İsrail'e desteği ile sokakların İsrail'e tepkisi aynı anda yaşanıyor. Özellikle İngiltere bu açıdan öne çıkıyor.

Ama unutmayalım ki Fransa'da mesela İsrail gösterileri yasaklanmıştı ve gösteriler hiç kesilmeden devam edince Macron İsrail'e tepki vermek zorunda kaldı.

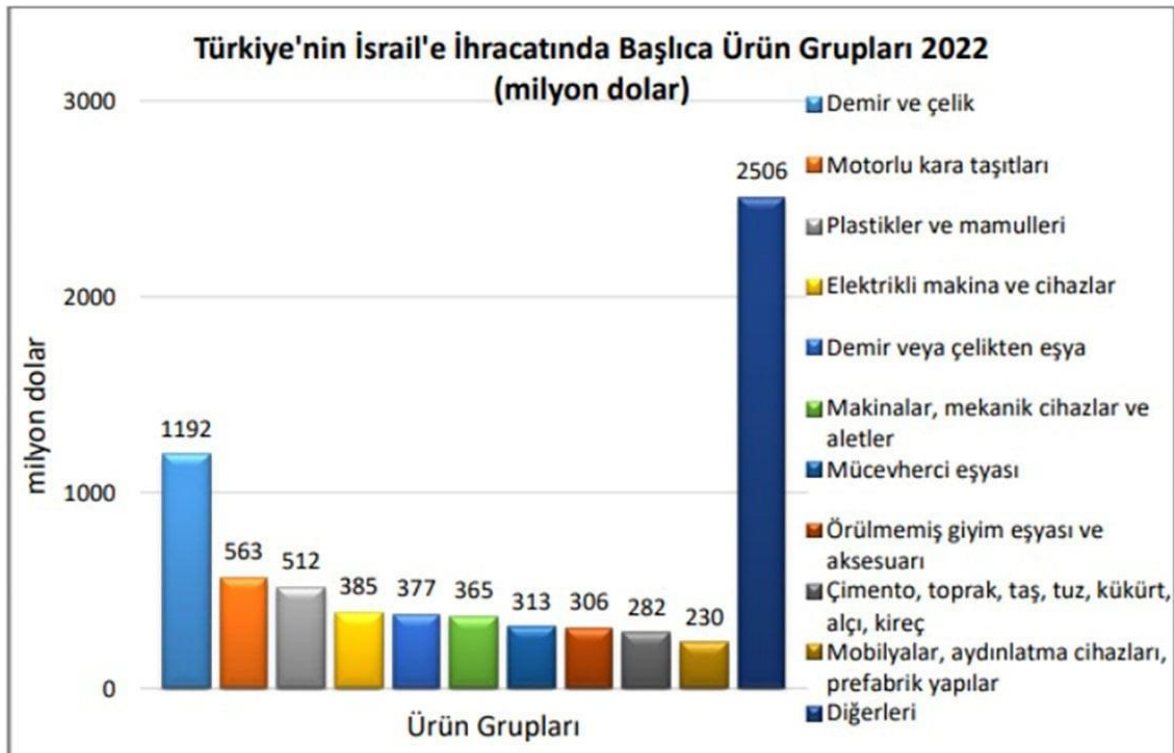
Şu anda İngiltere sokakları dolup taşıyor. Öyle bir gösteri ile değil, her haftasonu sokaklar tıklım tıklım.

Biz ne yapıyoruz? Coca-Cola boykotu. Ya da Burger King boykotu... Bunlar isim hakkı ile çalışan Türk şirketleri ama TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş bile İsrail'e tepkiyi bu ürünleri menüden çıkartarak başaracağını sanıyor.

Ama İsrail'e özellikle bomba yapımında kullanılacak stratejik ürün satışlarında bir kısıtlama duyduunuz mu? Orada yaptırım olarak güç ifade edecek herhangi bir ürün satışına kısıtlama geldi mi?

Ya da Türkiye'de sokaklarımız büyük gösteriler ile İsrail aleyhine yürüyor mu?

Londra'daki 1 milyon gösterici coca-cola içmeyerek ya da hamburger yemeyerek İsrail'i protesto etmek yerine neden acaba sokaklara döküldü ve zalim İsrail'e dur dedi.

Kaynak: Trademap /Türkiye-directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

	İSRAİL İLE DIŞ TİCARET BAZI ÜRÜNLER					
	EKİM AYI			OCAK EKİM		
	2022	2023	DEĞ %	2022	2023	DEĞ%
Çelik	96,270	50,289	-47.8	1,289,716	772,780	-40.1
Çimento-cam-seramik	28,979	22,178	-23.5	397,308	342,592	-13.8
Demir	26,813	20,967	-21.8	358,578	276,891	-22.8
Deri	4,876	1,556	-68.1	44,845	29,201	-34.9
Elektrik- elektronik	27,868	24,461	-12.2	368,261	347,556	-5.6
Hazırgiyim	45,523	17,129	-62.4	450,426	314,395	-30.2
Hububat-bakliyat	21,445	20,520	-4.3	219,723	232,124	-5.6
Kimyevi madde	48,488	39,268	-19.0	617,359	510,221	-17.4
Madencilik	11,729	8,731	-25.6	128,871	106,575	-17.3
Makine ve aksamaları	13,131	7,510	-42.8	132,898	109,687	-17.5